

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Vaste Kamercommissie voor BZ
Prinses Irenepad 1
2595 BG 's-Gravenhage

Onderwerp : Inbreng voor plenair debat wetsvoorstel Hulp in het stemhokje
Datum : 19 mei 2026
Referentie : 026-1035/JO
Inlichtingen bij : Jiska Ogier, j.ogier@iederin.nl

Geachte Tweede Kamerleden,

In de week van 25 mei bespreekt u de wijziging van de Kieswet in verband met het stellen van nadere regels voor bijstand in het stemhokje. We vinden het een grote stap vooruit dat assistentie in het stemhokje voor iedereen mogelijk wordt gemaakt. Toch hebben wij nog een aantal punten waar wij uw aandacht voor vragen.

Maak assistentie naar eigen keuze mogelijk

In het voorliggende wetsvoorstel is de vrije keuze voor de hulp in het stemhokje niet voor iedereen mogelijk. De assistentie mag alleen door een hiertoe getraind lid van het stembureau verleend worden. Terwijl onderzoek aantoonde dat assistentie door een voor jou vertrouwd persoon een belangrijke voorwaarde is om zelf te kunnen en willen stemmen ([onderzoek Stemmen met dementie van Alzheimer Nederland](#)).

Gelukkig blijft de al bestaande eigen keuze voor assistentieverlening bij een motorische of visuele beperking in stand. Dat is gebaseerd op het stand still-principe uit het VN-verdrag Handicap: mensen met een beperking mogen er niet op achteruitgaan door veranderende of nieuwe wetgeving.

Hoewel het een goede stap is dat hulp in het stemhokje voor een bredere groep geregeld wordt, zou de mogelijkheid om hierbij hulp te vragen van iemand naar keuze een belangrijke en noodzakelijke aanvulling zijn. Het is een aanvulling die het wetsvoorstel in lijn brengt met het VN-Verdrag Handicap.

Het VN-verdrag Handicap gaat uit van eigen keuze. De eigen keuze is om verschillende redenen belangrijk.

- Vertrouwen: Als je vanwege een verstandelijke beperking, dementie of andere cognitieve oorzaken ondersteuning door een onbekend persoon beangstigend vindt.
- Recht op stemgeheim: Je moet zelf kunnen beslissen met wie je je stemgedrag wil delen.
- Wil en voorkeur: Ondersteuning moet gebaseerd zijn op kennis van de persoon, zodat wil en voorkeuren gerespecteerd worden. Een medewerker van het stembureau die jou niet kent, kan dat minder goed bieden.

Voor mensen die om bovengenoemde redenen assistentie naar eigen keuze nodig hebben, verzoeken wij een aanvulling op dit wetsvoorstel mogelijk te maken. Waarbij ook voor deze groep onder bepaalde voorwaarden hulp naar keuze mogelijk wordt.

Training en voorlichting over hulp in het stemhokje

Uit het recente [Rapport Meldpunt onbeperkt stemmen](#) blijkt dat veel melders positief zijn over de vriendelijke en behulpzame houding van de leden van het stembureau. Toch zijn er enkele meldingen die gaan over discriminerende bejegening. Bejegening is de manier waarop met mensen wordt omgegaan. De melders ervaren een andere behandeling. Verder zijn niet alle stembureauleden voldoende op de hoogte van de regels voor hulp in het stemhokje voor mensen met een visuele of motorische beperking.

Met het wetsvoorstel dat nu voorligt is het belangrijk dat stembureauleden training krijgen over juiste bejegening voor de grote diversiteit van stemmers met een beperking en goede kennis hebben van geldende regels voor hulp in het stemhokje. Waarin zij ook getraind worden om op een goede manier het gesprek te voeren met mensen die hulp van een stembureaulid wensen. Uit dat gesprek moet duidelijk worden op wie iemand wil stemmen en op welke wijze hulp nodig is. Ieder(in) en ondertekenaars van de brief denken graag mee over een goede en zorgvuldige invoering van de wet. Dat is vanuit het Niets Over Ons Zonder Ons-principe van het VN-verdrag Handicap ook belangrijk.

Onze vragen aan u

- Steun onze oproep om het wetsvoorstel uit te breiden met een experimenteerartikel om te onderzoeken of assistentie naar eigen keuze voor mensen met een verstandelijke beperking, dementie en andere cognitieve aandoeningen toch mogelijk kan worden gemaakt.
- In het huidige wetsvoorstel wordt bepaald dat na 5 jaar evaluatie plaatsvindt. Wij willen u vragen om deze evaluatie onderdeel te maken van de bestaande evaluatie na elke verkiezing. En de eindevaluatie na 3 verkiezingen te maken, in plaats van de 5 jaar. Daarmee krijgt het stemproces een lerend karakter en kan tussentijds bijgesteld worden als dat noodzakelijk blijkt.
- Investeer in training van de stembureauleden voor de assistentieverlening aan de brede diversiteit van mensen met een beperking.

Namens Ieder(in) en onderstaande organisaties hopen we op uw steun om onze vragen mee te nemen in het debat over dit wetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

Deborah Lauria, Directeur Ieder(in)

ieder(in)

Fijke Mulder,
Helpende Handen



Mariska Schutte,
KansPlus



Diana de Rouwe,
EMB Nederland



Bouchaib Saadane,
NOOM



Ellis Jongerius,
LFB



Arjan Beun,
Stichting ABC



Nicoline Versluys,
Sien



Miriam van Meerten,
Alzheimer Nederland



Lucia Lameiro Garcia,
SOMNL



ieder(in)

Peter van den Enden,
Dit Koningskind



De brief wordt ondersteund door VGN.

